

RESUMEN

Chile, desde la década de los 90 cambia en muchos sentidos, sin embargo hay dos rasgos que destacan: Crecimiento económico sostenido, lo que le permite a las empresas hacer apuestas de inversión en la industria cultural; y la consolidación de la democracia, luego de haber estado 17 años bajo una dictadura militar. Estos rasgos posibilitan el desarrollo de las artes en los años posteriores, incluyendo la animación, que a partir de ese momento abre una arista de trabajo visual de carácter artístico tanto en sus consideraciones estéticas como de contenido.

La presente tesis tiene como objetivo definir e identificar esta animación artística en Chile, mediante el análisis de obras, entrevistas a realizadores chilenos, análisis y estudio de diferentes contextos en que se producen y se difunden las obras. Se pretende caracterizar un tipo de animación artística producida en Chile en un período que abarca 19 años (1995 a 2014).

El proceso de investigación se desarrolló y sustentó en un trabajo exploratorio-descriptivo, con el que se buscó explicar el desarrollo de la animación como medio de expresión artística realizada en Chile, a través de sus hitos más relevantes. Esta perspectiva entiende e incorpora, tanto los cambios que se han producido a nivel mundial y nacional en materia de técnica y tecnología, como las influencias históricas, políticas, económicas, sociales y culturales. En una primera parte se realiza una indagación de los antecedentes históricos (desde sus orígenes) que han permitido el desarrollo de la animación tanto de forma amateur como profesional. Y en una segunda, se aborda el desarrollo de la animación artística entre los años 1995 y 2014.

Los resultados de la investigación muestran a la animación artística realizada en Chile, como un espacio de cruce y superposición de diversos contextos, del que derivan un sinnúmero de producciones definidas como interdisciplinarias y multidisciplinarias, posibles de clasificar como: animación independiente, animación experimental, animación de autor y animación en arte respectivamente.

RESUM

Xile, des de la dècada dels 90 canvia en molts sentits, no obstant açò hi ha dos trets que destaquen: creixement econòmic sostingut, la qual cosa li permet a les empreses fer apostes d'inversió en la indústria cultural; i la consolidació de la democràcia, després d'haver estat 17 anys sota una dictadura militar. Aquests trets possibiliten el desenvolupament de les arts en els anys posteriors, incloent l'animació, que a partir d'aqueix moment obri una aresta de treball visual de caràcter artístic tant en les seues consideracions estètiques com de contingut.

La present tesi té com a objectiu definir i identificar aquesta animació artística a Xile, mitjançant l'anàlisi d'obres, entrevistes a realitzadors xilens, anàlisis i estudi de diferents contextos en què es produeixen i es difonen les obres. Es pretén caracteritzar un tipus d'animació artística produïda a Xile en un període que abasta 19 anys (1995 a 2014).

El procés de recerca es va desenvolupar i va sustentar en un treball exploratori-descriptiu, amb el qual es va cercar explicar el desenvolupament de l'animació com a mitjà d'expressió artística realitzada a Xile, a través de les seues fites més rellevants. Aquesta perspectiva entén i incorpora, tant els canvis que s'han produït a nivell mundial i nacional en matèria de tècnica i tecnologia, com les influències històriques, polítiques, econòmiques, socials i culturals. En una primera part es realitza una indagació dels antecedents històrics (des dels seus orígens) que han permès el desenvolupament de l'animació tant de forma amateur com a professional. I en una segona, s'aborda el desenvolupament de l'animació artística entre els anys 1995 i 2014.

Els resultats de la recerca mostren a l'animació artística realitzada a Xile, com un espai d'encreuament i superposició de diversos contextos, del que deriven un sens fi de produccions definides com a interdisciplinàries i multidisciplinàries, possibles de classificar com: animació independent, animació experimental, animació d'autor i animació en art respectivament.

ABSTRACT

Chile has changed in many ways since the 1990's. Two of the most relevant changes observed since then have been its sustained economic growth, allowing businesses to invest in the cultural industry, and the establishment of a democratic government after 17 years of military dictatorship. These changes have made way for the development of the arts, including animation, which since the 90's has opened an avenue of visual arts work rich in both aesthetic and content value.

The present thesis study aims at identifying and defining artistic animation in Chile, by analyzing animation productions and interviews given by Chilean artists, as well as by exploring different contexts in which this type of art is produced and spread. The specific focus is on the nature of artistic animation in Chile during a period of 19 years, from 1995 to 2014.

The nature of this research was exploratory and descriptive, with the goal of shedding light on how animation developed as a means of artistic expression in Chile by placing special focus on the most relevant events that may have influenced its growth. This analytical perspective considers and incorporates changes that occurred at both the global and national levels in relation to techniques and technology, as well as historical, political, economic, social and cultural impacts. The first section of this study explores the historical events (from their roots) that led to the development of amateur and professional animation. The second section encompasses the growth of artistic animation between 1995 and 2014.

Findings from this study depict artistic animation in Chile as a space where different types of contexts meet and overlap, from which an infinite array of interdisciplinary and multidisciplinary productions have originated, which can be classified as follows: independent animation, experimental animation, auteur animation and animation in visual arts.